

Državni izpitni center

M 0 6 2 5 6 1 1 2

JESENSKI ROK

UMETNOSTNA ZGODOVINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Sobota, 2. september 2006 / 120 minut

SPLOŠNA MATURA

1. POZNAVANJE IKONOGRFSKIH MOTIVOV IN SLOGOVNEGA OBDOBJA

- A) Marija, zavetnica s plaščem, Pieta, Obiskovanje, Oznanjenje, Ana Samotretja, Objokovanje. (2 točki)
Za tri ali štiri pravilne odgovore se dodeli 1 točka, za pet ali šest pa 2 točki.
- B) Marija s plaščem vzame v varstvo priprošnjike, varuje ljudi pred nesrečo ... (1 točka)
- C) Pieta, Objokovanje (sliki 2 in 6) (1 točka)
- D) Gotika. (1 točka)
- E) Giotto. (1 točka)

2. POZNAVANJE ANTIČNEGA KIPARSTVA

- A) Kopjenosec, klasično obdobje grške antike. (Dve navedbi za 1 točko.)
- B) Golota kot ideal, kontrapost, pravilna razmerja človeškega telesa (glava : telo = 1 : 7), poudarjena anatomija, idealizacija telesa, idealiziran izraz obraza ... (Tri značilnosti za 1 točko.)
- C) Slika št. 2. (Ena navedba za 1 točko.)
- D) Poudarjen portretni realizem upodobljenca, ki pogosto preide v naturalizem, težnja po individualizaciji. (Ena navedba za 1 točko.)
- E) Odmik od portretnega naturalizma, želja po idealizaciji in rahla portretna idealizacija upodobljenecv, povečanje cesarja ... (Ena navedba za 1 točko.)
- F) V podobi Jupitra (Zevsa) (venec iz hrastovega listja, vladarsko žezlo, ob nogah ore). (1 točka)

3. BIZANTINSKO SLIKARSTVO – SLOG IN IKONOGRAFIJA

- A) Stensko slikarstvo (mozaik, freska), tabelno slikarstvo (ikona) in knjižna iluminacija (miniatura). (Vse tri navedbe za 1 točko.)
- B) Kamnite ali steklene kocke vtiskujemo v svež omet ... (1 točka)
- C) Poudarjena stilizacija figur, figure nimajo prave volumoznosti, so ploskovite, elongirane, poudarjena majestetičnost, idealizacija obrazov, eleganca in dekorativnost draperij, zlato ozadje, prefinjene barvne harmonije... (Dve navedbi za 1 točko.)
- D) Realistično, polnoplastično oblikovane človeške figure, antična noša, antične personifikacije, iluzionistična krajina, posnetki antične arhitekture v ozadju, impresionistična slikarska poteza, ohranjanje atmosfere perspektive ... (Dve navedbi za 1 točko.)
- E) Orfej s svojim igranjem očara živali. (1 točka)
- F) Slika 3 – cesarica Teodora, slika 4 – cesar Justinijan. Cesarica in cesar držita v rokah obredno posodje – pateno in kelih. (1 točka)

4. PREPOZNAVANJE UMETNOSTNOZGODOVINSKEGA OBDOBJA

- A) romanika, od 1000–1250. (1 točka)
- B) prva polovica 12. stoletja, cistercijanci, benediktinci, kartuzijanci. (1 točka)
- C) Mali grad nad Kamnikom, Selo v Prekmurju, Stična. (Dve navedbi za 1 točko.)
- D) Tloris ima obliko latinskega križa. Večje cerkve so večladijske. Glavna pozornost je namenjena glavni ladji. Na presečišču glavne ladje in transepta, ki je lahko tudi večladijski, se tvori kvadrat ...
Romanska cerkvena arhitektura deluje masivno. Strop se zaključuje polkrožno – banjasto, lahko tudi ravno, zaradi masivnosti se stene notranje delijo, ladje se zaključujejo polkrožno, kor je dvignjen za nekaj stopnic, v koru je oltar, pri večjih romanskih cerkvah poteka za korom korni obhod z žarkasto razporejenimi kapelami ...
Sestavni del romanske cerkvene arhitekture sta dva zvonika. Vhod je poglobljen in reliefno okrašen, zaključuje se polkrožno, prav tako okna ...
(Tri ali štiri navedbe za 1 točko, pet ali šest navedb za 2 točki.)
- E) Pomeni, da je cerkev z oltarnim delom praviloma obrnjena proti vzhodu.
To je cerkev, ki ima tloris v obliki kroga. (1 točka)

5. PREPOZNAVANJE UMETNIKA

- A) Michelangelo Buonaroti. (1 točka)
- B) Visoka renesansa, manierizem (pozna renesansa). (1 točka)
- C) Poslednja sodba
Ikonografski motiv poslednje sodbe predstavlja sodni dan, ko Kristus obudi žive, jim da človeško podobo in jim sodi glede na njihova dejanja. Zveličani gredo v nebesa, pogubljeni pa v pekel. (1 točka)
- D) Večnost – ponavljajoči se ritem življenja, rojstva in smrti. (1 točka)
- E) Kupola cerkve svetega Petra v Rimu.
Brunelleschi / kupola stolnice v Firencah. (Zadostuje ime arhitekta ali ime spomnika). (1 točka)
- F) Spremeni se obdelava materiala, oblikovanje telesnosti, kompozicija, večja ekspresivnost, izraz obraza ... (Tri navedbe za 1 točko.)

6. POZNAVANJE BAROČNE SAKRALNE ARHITEKTURE

- A) Glavna in prečna ladja sta banjasto obokani, kjer se sekata, stoji kupola, stranske ladje so spremenjene v nižje stranske kapele, katerih oltarji so na zunanjih straneh.
(Tri navedbe za 1 točko.)
- B) Cerkev sv. Petra, Rim, Gian Lorenzo Bernini.
(Tri navedbe za 1 točko.)
- C) Francesco Borromini.
(1 točka)
- D) Zanimarjal je klasično tradicijo (sorazmerja človeškega telesa), stena je neprestana igra konveksnih in konkavnih površin, zgradba deluje, kakor da je deformirana pod težo pritiskov, dramatičnost ...
(Dve navedbi za 1 točko.)
- E) Stolnica sv. Nikolaja, Uršulinska cerkev, Križevniška cerkev, Šempetrska cerkev.
(Tri navedbe za 1 točko.)
- F) Gregor Maček.
(Ena navedba za 1 točko.)

7. SLIKARSTVO ROMANTIKE IN REALIZMA

- A) Romantiki pripadajo dela pod zaporednimi št.: slika 1 in sliki 5 in 8 v barvni prilogi. Realizmu pripadajo dela pod zaporednimi št.: slika 2 in sliki 6 in 7 v barvni prilogi.
(1 točka)
- B) Osnovno vodilo slikanja je verizem, natančen in zvest posnetek resnične podobe portretiranca, namesto subjektivnega videnja poskuša ustvariti čim bolj objektivno podobo portretiranca, s fotografsko natančnostjo poskuša zajeti vse nadrobnosti, ničesar ne poenostavlja ali izpušča, slikar ne olepšuje, ne idealizira podobe, trudi se upodobiti tudi značaj upodobljenca ...
(Dve navedbi za 1 točko.)
- C) Romantična krajina je čustveno ali razpoloženjsko obarvana, ima poudarjeno "štimungo", umetnik izbira slikovite in dramatične poglede, slikana je po študijah v naravi, vendar dokončana v ateljeju, svetloba igra ključno vlogo, slikarji dajejo velik poudarek oblikovanju neba, priljubljena je igra svetlobnih odsevov, zlasti zrcaljenje neba v vodi ...
(Tri navedbe za 1 točko.)
- D) Théodor Géricault / Splav Meduze
(Zadostuje 1 navedba.)
- E) Slika predstavlja od lakote in žeje izčrpane brodolomce na majhnem splavu, ki se jim je uspelo rešiti ob brodolomu ladje Meduza, upodobljeni so v trenutku, ko na obzorju zagledajo rešilno ladjo in se v njih prebudi upanje na rešitev ...
Slikarja je vzpodbudil resnični dogodek, v katerem je zaradi malomarnosti francoske vlade in sebičnosti ladijskih častnikov tragično pomrlo več mornarjev. Po tem ko je prenatrana in slabo opremljena ladja Meduza doživela brodolom, so častniki pustili mornarje na splavu sredi morja brez zadostne količine hrane in vode ...
(1 točka)
- F) Michelangelo.
(1 točka)

8. POZNAVANJE SLOVENSKEGA IMPRESIONIZMA

- A) Jakopič – 10, 14; Jama: 9, 15; Sternen: 11, 13; Grohar 12, 16.
(Vsaj štiri pravilno razporejene slike 1 točka, 7 ali 8 pravih 2 točki.)
- B) Slikanje na prostem, v naravi, zato tudi manjši formati slik; nov motivni svet (narava ali vsakdanje življenje), nova slikarska tehnika – debeli nanosi barv; slikanje luči, svetlobe, spremljanje atmosferskih sprememb, svetlejša barvna skala ...
(Štiri navedbe za 1 točko.)
- C) V Münchnu, v Ažbetovi šoli.
(Dve navedbi za 1 točko.)
- D) Križanke ali Sava.
Zanimalo ga je spreminjanje svetlobe in luči na istem predmetu, želel je, podobno kakor Monet, ujeti spreminjajočo se atmosfero.
(Dve navedbi za 1 točko.)
- E) Kandidat lahko razloži eno od obeh platen: npr:
Sejalec: novo življenje, upanje, nova slovenska umetnost ...
Črednik: mistična vizija pastirja, čuvaja, zavetnika ...
(1 točka)

9. PREPOZNAVANJE KIPARJA

- A) Avgust Rodin
(1 točka)
- B) Poljub
(1 točka)
- C) Likovne učinke gradi na kontrastu hrapavih in gladkih površin, pri tem je videti sledove prstov in orodij.
(1 točka)
- D) Dante, Božanska komedija
(1 točka)
- E) Mislec
(1 točka)
- F) Predaja mesta Calais Angležem v 14. stoletju po dolgotrajnem obleganju. Iz likov veje tesnoba, žalost, obup, predanost žrtvi ...
(1 točka)